

Izabella CYWIŃSKA

Propozycja do nagrody I stopnia

ur.22.III.1935 Kamień Pułaski

1966 - PWST Warszawa Wydział Reżyserii

dyrektor, kierownik artystyczny Teatru Nowego w Poznaniu
zamieszkała: Poznań ul.Stalingradzka 29

Etnografka z pierwszego wykształcenia, już w czasie studiów na Wydziale Reżyserkim PWST w Warszawie zostaje zaangażowana przez Erwina Axera do T.Współczesnego na stanowisko asystenta reżysera /1.X.1963-31.VIII.1965/. Po otrzymaniu dyplomu przez trzy sezony /1965/66-1967/68/ pracuje na stanowisku reżysera w Teatrze im.A.Węgierki w Białymstoku, przez następne trzy sezony w T.Dramatycznych w Poznaniu. W sezonie 1970/71 obejmuje dyrektację i kierownictwo artystyczne w T.im.Bogusławskiego w Kaliszu, też na trzy sezony i od 1973/74 do chwili obecnej kieruje T.Nowym w Poznaniu.

Z chwilą objęcia kierownictwa potrafiła skupić wokół siebie młodych, dobrze zapowiadających się reżyserów. To w jej teatrze najlepsze swoje realizacje mieli: Maciej Prus, Janusz Nyczak, Janusz Wiśniewski, ale nie tylko reżyserzy, bo ostatnio literat Andrzej Maleszka, jeden z najwybitniejszych obecnie dramaturgów dla dzieci i młodzieży, zaczynał swoją karierę w Teatrze Nowym. "Wielkoludy" /1986/ wyróżnione na XXVI Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych we Wrocławiu /1987/, na Festiwalu Sztuk dla Dzieci i Młodzieży w Wałbrzychu /1987/otrzymała również Nagrodę Wielkopolskiego Funduszu Literatury w dziedzinie dramatu /1988/. Następną prapremierą bardzo przychylnie przyjętą przez krytykę była "Burza w teatrze Gogo" /1988/.

Kompozytor Jerzy Satanowski zadebiutował jako reżyser, dzięki Izabelli Cywińskiej, dwoma przedstawieniami: Miłość czyli Życie i Śmierć i zmartwychwstanie zaśpiewane, wypłakane i w niebo wzięte" wg Edwarda Stachury i własnym scenariuszem "Decadance".

Potrafiła też skupić wokół siebie ciekawy zespół aktorski, który pracuje z nią od chwili objęcia dyrektacji w Kaliszu.

Sama wyreżyserowała około 60 sztuk w teatrach dramatycznych i 10 w Teatrze TV.

"...Jej przedstawienia, fachowo zbudowane, przesycone są zawsze jakąś ideą. Czuje się przez nie ogromną potrzebę nawiązania dialogu z publicznością. Czasem ta chęć jest zbyt niecierpliwa, impulsywna, płaci się za to pewnym niedosytem intelektualnym, ale kontakt prawie zawsze jest nawiązany. Teatr spełnia swoje społeczne zadanie. Myślę, że najlepsze przedstawienia ma jeszcze Izabella Cywińska przed sobą, choć ma w swym dorobku naprawdę bardzo dobre". /"Trybuna Ludu" 6/7 01.1989/
"W Polsce Ludowej przewinęło się przez sceny kilka kobiet, zajmujących się reżyserią i przewodzących zarazem zespołom teatralnym. Tylko dwie - nie licząc niepowtarzalnego stanowiska w polskim teatrze Ireny Byrskiej - pionierską pracę z dala od Warszawy rozpoczęły, skupiając wokół siebie podobnie myślących rówieśników: Krystyna Skuszancka w Opolu /1949/ i w Nowej Hucie /1955/ oraz Izabella Cywińska w Kaliszu /1970/ i w Poznaniu /1973/. /"Teatr" 10.07.1977/

"Cywińska podczas obu swoich dyrekcji potrafiła przyciągnąć do współpracy wybitnych reżyserów i scenografów, "wychować" znakomitych aktorów. Jej teatry miały określony profil podobnie jak określony charakter mają reżyserowane przez nią przedstawienia; "wyraźny moralizatorski **charakter** , zamiar przekształcenia widowni, **pasja** moralna, **pasja** społeczna". /Teatr 10.07.77/
Jest członkiem Narodowej Rady Kultury.

Odznaczenia

1974r. -Złoty Krzyż Zasługi

1989 r.-Krzyż Kawalerski OOP

Nagrody

1973r. -II Nagroda na XII Kaliskich Spotkaniach Teatralnych za reżyserię sztuki "Smierć Tarełkina" w Teatrze im.W.Bogusławskiego w Kaliszu

1974r. -Nagroda I stopnia na XIII Kaliskich Spotkaniach Teatralnych za ukształtowanie walorów zespołowych "Opery za trzy grosze" w Teatrze Nowym w Poznaniu

1976r. -Nagroda reżyserska na XVII Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych we Wrocławiu za sztukę "Wijuny"

1976r. -Nagroda reżyserska na II Opolskich Konfrontacjach Teatralnych za reżyserię sztuki "Oni" w Teatrze Nowym w Poznaniu

1977r. -Nagroda Ministra Kultury i Sztuki II stopnia za osiągnięcia w dziedzinie reżyserii

1981r. -II Nagroda w Konkursie Teatrów TV na XXI Kaliskich Spotkaniach Teatralnych za reżyserię i opracowanie dramaturgiczne "Judasza z Kariotthu"

1986r. -Nagroda Przewodniczącego ^{Komitetu} d/s Radia i TV za przedstawienie "Ciemności kryją ziemię"

1987r. -Wyróżnienie na XXVI Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych we Wrocławiu za reżyserię sztuki "Zorza" w Teatrze Nowym w Poznaniu

1989 r. I Nagroda na XV Opolskich Konfrontacjach Teatralnych za reżyserię sztuki "Tartuffe" w Teatrze Nowym w Poznaniu

Ważniejsze reżyserie:

H.Pinter /praca dyplomowa/	-"DOZORCA"	- <u>T.im.A.Węgierki</u> <u>Białystok</u> 1965.
T.Williams	-"Szkłana menażeria"	- <u>T.Współczesny,</u> <u>Warszawa</u> 1967.
S.Wyspiański	-"Kłątwa"	- <u>T.Polski,Poznań</u> 1969.
G.Zapolska	-"Moralność pani Dulskiej	- <u>T.im.W.Bogusławski</u> <u>go,Kalisz</u> 1970.
A.Czechow	-"Trzy siostry"	-1972.
A.Suchowo-Kobylin	-"Śmierć Tarełkina"	-1972.
L.Pirandello	-"Giganci z gór"	- <u>T.Nowy,Poznań</u> 1973.
S.I.Witkiewicz	-"Oni"	-1975.
W.Majakowski	-"Łaźnia"	-1978.
M.Gogol	-"Rewizor"	-1979.
K.H.Rostworowski	-"Judas z Kariothu"	-1981.
scenariusz: J.Michałowski, I.Cywińska		
	-"Oskarżony: czerwiec pięćdziesiąt sześć"	-1981.
W.Zawistowski	-"Wysocki"	-1985.
M.Hłasko	-"Cmentarze"	-1988.
Molier	-"Tartuffe"	-1989.

Reżyserie zagraniczne:

A. Suchowo-Kobylin	"Śmierć Tarełkina"	-Stany Zjednoczone 1975.
G. Zapolska	"Ich czworo"	-ZSRR 1976.

Ważniejsze reżyserie telewizyjne:

M. Gogol	-"Płaszcz"	1973.
M. Gorki	-"Zykwowie"	1975.
M. Gorki	-"Na dnie"	1980.
J. Andrzejewski	-"Ciemności kryją ziemię"	1986.
A. Kopkow	-"Słoń"	1987.

Izabella Cywińska

Dyrektor i kierownik artystyczny Teatru Nowego w Poznaniu

Reżyser

Ur. 1935 r.

Po ukończeniu w 1956 r. etnografii na Uniwersytecie Warszawskim podjęła studia reżyserskie w PWST, które ukończyła w 1966 r. Pracowała następnie kolejno w teatrach Białegostoku, Nowej Huty, Warszawy i Poznania wybijając się spośród swoich kolegów, reżyserów najmłodszego – pokolenia zawodową aktywnością oraz umiejętnością pracy z zespołem. W roku 1970 powierzono jej dyrekcję Teatru im. W. Bogusławskiego w Kaliszu. Cywińska, która objęła teatr z nader przerzedzonym zespołem aktorskim, ściągnęła do Kalisza grupę absolwentów, utalentowaną młodzież aktorską oraz zaprosiła do współpracy swoich kolegów reżyserów – M. Prusa, H. Kajzara, H. Baranowskiego i młodych interesująco zapowiadających się scenografów. Kalisz stał się żywym, ciekawym ośrodkiem, który bardzo szybko skupił na sobie ogólną uwagę. Trzy sezony Cywińskiej w Kaliszu to ważny okres w historii tego teatru ważny także w biografiach jej szefa oraz współpracowników mających poczucie silnych więzi i wspólnoty celów. Z prac reżyserskich Cywińskiej wymienić trzeba m.in. "Noce i dnie" wg. Dąbrowskiej, "Moralność pani Dulskiej", "Śmierć Tareżkina" Suchowo-Kobyłina, z innych osiągnięć ówczesnych teatru kaliskiego – "Wyzwolenie", "Eryka XIV" Strindberga, "Trędowatą" w reż. Prusa, inscenizacje utworów Różewicza podjęte przez Kajzara, "Burzę" Szekspira w inscenizacji Z. Wierchowicz. Działalność Cywińskiej w Kaliszu dowiodła możliwości istnienia i działalności twórczych zespołów artystycznych w małych, monoteatralnych ośrodkach, jeszcze wówczas mieście powiatowym, pod warunkiem oczywiście spełnienia pewnych warunków. W roku 1973 Cywińska objęła Teatr Nowy w Poznaniu dokąd przeniosła się ze znaczną częścią kaliskiego zespołu. Cywińska utalentowany animator różnych form działalności teatru /wystawy, spotkania, okazjonalne premiery, współpraca ze środowiskiem studenckim/, kierownik teatru eksponujący stale znaczenie zespołu artystycznego przyciągający do współpracy młodych twórców uczyniła z Teatru nowego, tak jak i z Kalisza, placówkę o dużej sile przyciągania, teatr zwracający uwagę, mocno związany z problemami współczesności. Z prac Cywińskiej przypomnijmy "Onych" Witkacego, "Gigantów

z gór" Pirandella, "Turonie", "Wijuny" Lubkiewicz, Urbanowicz, "Łażnię". W ostatnich dwóch sezonach zauważa się osłabienie działalności tego teatru oraz Cywińskiej jako reżysera.

Wiązać się to może ze zmianami w zespole, odejściem niektórych osób związanych z nim od początku, trudnością znalezienia współ-pracowników wśród reżyserów najmłodszego pokolenia, koniecznością niewątpliwą przemodelowania teatru działającego do tej pory jako zespół połączony więzami pokoleniowymi i wspólnotą celów. Wydaje się, że Cywińska powinna podjąć nowe zadania artystyczne i organizacyjne, otrzymać nowy warsztat pracy, co pozwoliłoby jej spożytkować dotychczasowe doświadczenia oraz energię twórczą.

Laureatka Nagrody Ministra Kultury i Sztuki II st. 1977 r.

Tematy do rozmowy

- Ideowe przesłanki kształtowania repertuaru
- Rola zespołu artystycznego - przesłanki powstania, warunki formowania się
- Upowszechnienie teatru
- Rola krytyki teatralnej

W N I O S E K

o przyznanie indywidualnej Nagrody Ministra Kultury i Sztuki
III stopnia za wybitne osiągnięcia w twórczości teatralnej.

Izabella CYWIŃSKA

Urodzona 22.III.1935 r. w Kamieniu Puławskim

Reżyser

Miejsce zamieszkania: Warszawa, Aleja Zjednoczenia 38 m.17

Poznań, ul. Lazurowa 14 m.99

Miejsce pracy : Teatr Nowy Poznań

Odznaczenia i nagrody : Order XXX-lecia, Złoty Krzyż Zasługi 1974 r.

Zasłużony dla Rozwoju Wielkopolski

Ogólna charakterystyka

Izabella Cywińska jest utalentowanym reżyserem i wybitnie zasłużonym działaczem teatralnym. Ukończyła w 1956 roku Wydział Filozoficzny na Uniwersytecie Warszawskim, pracowała w Instytucie Historii Kultury Materialnej, Politechnice /Wydział Architektury/, następnie w redakcji "Teatru Ludowego".

W latach 1960-1966 studiowała na Wydziale Reżyserii PWST w Warszawie. Następnie reżyserowała w teatrze w Białymstoku /dwa sezony/, w Warszawie, Nowej Hucie /1 sezon/, Teatrze Polskim w Poznaniu. W latach 1970-73 była dyrektorem i kierownikiem artystycznym Teatru im. Bogusławskiego w Kaliszu i od 1973 roku dyrektorem i kierownikiem artystycznym Teatru Nowego w Poznaniu.

We wrześniu 1970 roku I. Cywińska objęła dyрекcję Teatru im. W. Bogusławskiego. Wraz z kierownictwem artystycznym postawiła zadanie stworzenia ambitnego teatru, rozwijającego wrażliwość widza, budzącego i kształtującego myślenie o współczesnym świecie oraz rozszerzającego ^{repertuaru} znajomość konwencji teatralnych, Teatr ten sięgał do ambitnego i kształcącego do najciekawszych, najistotniejszych pozycji dramatu współczesnego i klasycznego.

Powstał w tym okresie działalności Cywińskiej teatr oparty na polskiej dramaturgii, nowoczesny, nieschematyczny, poszukujący i atakujący ostrością problematyki narodowej, społeczno-obyczajowej, a jednocześnie

nie teatr dowcipny, zręcznie, delikatnie, ze smakiem, komponowany często korzystający z konwencji ironicznej groteski. Dzięki prężnej, energicznej dyrekcji I. Cywińskiej zespół tego teatru zdobył rangę jednego z najciekawszych w kraju.

Najwybitniejsze prace inscenizacyjne I. Cywińskiej to: "Dozorca" Pintera, "Ifigenia w Taurydzie", "Szkłana menażeria", "Szalona Julia", "Kłątwa", "Dni Turbiny", "Moralność pani Dulskiej", "Noce i dni", "Dom Kobiet", "Trzy siostry", "Ich czworo", "Ścisły nadzór", "Śmierć Tarełkina" i ostatnia premiera - "Na dnie" M. Gorkiego.

Myśl przewodnią swojej działalności teatralnej wyraziła Cywińska w jednej ze swoich wypowiedzi stwierdzając: "/.../ myślę tu o teatrze jako ośrodku kulturalnym, który z racji swojej polifoniczności /słowo, plastyka, muzyka/ integruje środowisko stanowiąc szansę wypracowania nowych form artystycznych /"Teatr" z dn. 15.V.1974r./

Natomiast wysoka ocena działalności Cywińskiej streszcza się w zdaniu omówienia recenzenckiego: "Za kadencji Cywińskiej prowincjonalny teatr zdobył sobie wśród krytyki opinię jednego z ciekawszych w kraju" /A. Schiller, "Kultura" z dn. 21.X.1973r./.

Zdolny reżyser młodego pokolenia, z dużymi ambicjami i głośnymi rezultatami prowadziła przez trzy sezony /1970 - 72/ T.im.Bogusławskiego w Kaliszu, gromadząc wokół siebie grupę młodych aktorów i reżyserów. Sprawdziła się jako rzutki, energiczny organizator i dyrektor, dbający przede wszystkim o efekty artystyczne i ich ogólnopolski rezonans, co wpłynęło także na zainteresowanie teatrem w samym Kaliszu. Cechuje ją duża łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi, energia i konsekwencja w realizacji zamierzeń i inicjatyw. Przed objęciem dyrekcji w Kaliszu reżyserowała w teatrach w Białymstoku, Warszawie, Nowej Hucie i Poznaniu m.in. „Dozorcę” Pintera, „Szkłaną menażerię” Williamsa /T.Współczesny/, „W sieci” Kisielewskiego, „Elektrę” Sofoklesa. W Kaliszu m.in. „Moralność pani Dulskiej”, „Ich czworo” Zapolskiej, „Śmierć Tazjalkina Sucho^{re}go-Kobyłina.

Nazwisko i imię CYWIŃSKA YZABELLA

Data i miejsce urodzenia 22. III 1935 KAMIEŃ PUKAŁSKI

Zawód reżyser dramatyczny

Data rozpoczęcia pracy artystycznej 1966

Miejsce pracy TEATR POLSKI POZNAŃ

Miejsce zamieszkania POZNAŃ ul. LAZUROWA 14 m 99
WARSZAWA Al. JEDNOŚCENIA 38 m 17

Przynależność partyjna nie należy

Funkcje społeczne nie pełni

Znajomość języków francuski, rosyjski, słabo

Stypendia i wyjazdy zagraniczne 1971 - RUMUNIA (2 msc)
1972 - FRANCJA (2 msc) } styp.

NAGRODY

PRM	Państwowe Stop. Rok	MKiS Stop. Rok	Odznaczenia i inne	Uzasadnienie i uwagi
	ZŁOTY KRZYŻ ZA SŁUGI 1974		ORDER XXX leśna ZASEWIONA DLA ROKU WIEKOD	

NOTA BIOGRAFICZNA

- Urodzona w 1935 r. w Kamieńsku Puławskim w rodzinie
inteligentnej.
- 1952 w liceum maturę ogólnokształcącą
- 1952 - 1955 studia na Uniwersytecie Adama Mickie-
wicza w Poznaniu na wydziale filozoficznym
w specjalności - etnografii
- 1955 - 1956 - Kontynuacja studiów na Uniwersytecie
warszawskim
- 1956 - dyplom mgr. etnografii
- 1956 - 58 - praca w Instytucie Historii Kultury.
Materiałnej (asystent); na Poli-
technice Warszawskiej wydział Architektury
Wnętrznej (asystent)
- 1958 - 60 praca w red. TEATRU WARSZAWY.
- 1960 - 1966 studia na Wydz. Reż. PAST im.
M. Reicherma w W-wie
- 1966 - dyplom mgr. sztuki
- 1966 - 67 reż. w Teatrze w Białymostku
- 1967 - 68 reż. w teatrze w U-wie i w Nowej Hucie
- 1968 - 70 reż. w teatrze Polskim w Poznaniu
- 1970 - 73 dyr. i kierownik artystyczny Teatru w Kaliszu
- 1973 - dyr. i kier. artyst. Teatru Nowego w Poznaniu

Y Cywinski

27. X. 1984.